

**'N INTERVENSIEMODEL VIR DIE
MIDDELKINDERJARE-KIND WAT SEKSUEEL MISBRUIK IS**

deur

LINDA BRITZ

**Voorgelê ter vervulling van 'n deel
van die vereistes vir die graad D Phil (Maatskaplike Werk)
in die Fakulteit Geesteswetenskappe**

Universiteit van Pretoria

PROMOTOR: DR JMC JOUBERT

Mei 2003

DANKBETUIGINGS

My opregte dank aan die volgende persone wat my in die loop van hierdie studie bygestaan het.

- Dr Kotie Joubert, onder wie se leiding ek hierdie studie kon voltooi. Dankie vir die sinvolle gesprekke, raad en geduld.
- Kollegas wat ten tye van die ondersoek by die RP Kliniek werksaam was. Dankie vir inspirasie en aanmoediging.
- Truida-Marthe Blignaut vir jou moeite met die taalversorging.
- Dr Francien Lamers-Winkelman, vir die beskikbaarstelling van inligting en die bereidwilligheid om te help.
- Karlien, Anna, Riesel, Louise, Leatitia, Susan, Kim, Coetzee, Erica en Alicia, dankie vir vriendskap, bystand en die oppas van Simeon.
- Die personeel en kinders van die Jakaranda Kinderhuis wat altyd opgewonde was om deel te neem. Dankie vir die beskikbaarstelling van die fasiliteite.
- Hannes, dankie vir maande se geduld, vir jou hulp, standvastigheid, liefde en begrip.
- Mamma, wat my in alles bygestaan het en 'n lewe geleef het van hoop en volharding.
- My Hemelse Vader, wat engele op my pad gestuur het.

Ek dra graag die proefskrif op aan my ma, Lida van der Merwe.

OPSOMMING

**‘N INTERVENSIEMODEL VIR DIE MIDDELKINDERJARE-KIND WAT
SEKSUEEL MISBRUIK IS**

deur

LINDA BRITZ

Promotor: Dr J C M Joubert

Graad: D Phil (Maatskaplike Werk)

Hierdie navorsing konsentreer op die ontwikkeling van ‘n behandelingsmodel vir die middelkinderjare-kind wat seksueel misbruik is. Daar word gefokus op gestruktureerde, individuele terapie oor die korttermyn. Hierdie model is van belang aangesien dit teoreties gefundeer is en riglyne vir hulpverlening daarstel.

Intervensie navorsing is as metodologie gebruik. Hierdie metode behels dat daar van ‘n kwalitatiewe en kwantitatiewe benadering gebruik gemaak word. In die eerste gedeelte van die ondersoek (Hoofstukke 2, 3 & 4) is daar gefokus op die probleemanalising en data-insameling waardeur ‘n teoretiese onderbou vir die ontwikkeling van die intervensiemodel geskep is. Die middelkinderjare as ontwikkelingsfase is bespreek en daar is aangetoon hoe hierdie inligting as vertrekpunt kan dien tydens die beplanning en uitvoering van intervensie aan die seksueel misbruikte kind. Die redes vir die kind se hoë slagoffervatbaarheid is uitgewys, die verskillende vorme van seksuele misbruik is bespreek en daar is aangetoon dat een kind ook deur ‘n ander seksueel misbruik kan word. Die sosiale omgewings waarbinne die kind seksueel misbruik kan word is aangedui asook die moontlike gevolge wat seksuele misbruik vir die kind inhou.

Die tweede gedeelte van die ondersoek (Hoofstukke 5 en 6) hou verband met die ontwerp van die intervensiemodel, die uitvoering van 'n vooronderzoek en die verfyning van intervensie. In Hoofstuk 5 is die benaderings wat as teoretiese onderbou van die model dien, kortliks uiteengesit. Die kernelemente van die misbruik-gefokusde benadering, kognitiewe gedragsterapeutiese benadering en psigomotoriese benadering dien as onderbou vir die beginsels van die intervensiemodel. Die komponente of fokuspeunte van die terapie is ook omskryf. In Hoofstuk 6 is die intervensieprogram uiteengesit. Hierdie program kan beskryf word as die operasionalisering van die intervensiemodel in die praktyk. 'n Gedetailleerde beskrywing van die uitvoering van elke terapisessie word in hierdie hoofstuk gebied.

Die intervensieprogram is op drie kinders van die Jakaranda Kinderhuis te Pretoria toegepas. In Hoofstuk 7 is die resultate van die empiriese ondersoek asook die interpretasie daarvan aangebied. Die fokus is op die uitkoms van die intervensie met betrekking tot die verandering wat plaasgevind het in die respondente se ervaring van tevredenheid, sekuriteit, verhoudings en angstigheid. Uit die navorsingsresultate blyk dit dat al drie die respondente deur die intervensie bevoordeel is sodat hulle die seksuele misbruik nie langer as oorweldigend beleef nie. In Hoofstuk 8 is afgesluit met enkele samevattende opmerkings en aanbevelings.

Sleuteltermes:

seksuele misbruik
intervensie navorsing
intervensiemodel
intervensieprogram
gestruktureerde terapie
korttermyn terapie
middelkinderjare
ondersteuner

psigomotoriese benadering

misbruik-gefokusde benadering

kognitiewe gedragsterapeutiese benadering

SUMMARY

**AN INTERVENTION MODEL FOR THE SEXUALLY ABUSED LATENCY
AGED CHILD**

by

LINDA BRITZ

Promoter: Dr J C M Joubert

Degree: D Phil (Social Work)

This research concentrates on the development of an intervention model for the sexually abused latency aged child. The focus is on short term, structured individual therapy. The importance of this model is linked to the underlying theoretical basis that it provides as well as the guidelines suggested for therapy.

Intervention research was used as research methodology. This methodology implies a combined quantitative and qualitative approach. The first part (Chapters 2, 3 & 4) addresses the problem analysis and information gathering linked to the development of a theoretical basis for the intervention model. The latency years as developmental stage is discussed and suggestions are made as to which this information can be used during the planning and conducting of intervention. The reasons for the child's vulnerability to become a sexual abuse victim are explained. The different forms of sexual abuse are indicated and it is argued that one child can be abused by another. The social environments where sexual abuse might occur are described as well as the possible consequences that sexual abuse holds for the victim.

The second part of this research (Chapters 5 & 6) is related to the design of the intervention model, the conducting of a pilot test and the refining of the intervention. The key elements of abused focused therapy, cognitive behavioural therapy and movement therapy is outlined. These approaches

serve as theoretical background for the formulation of the principles of the intervention model. The areas of focus during intervention are described. In Chapter 7 an outline of the intervention program is described. This programme can be viewed as a practical application of the intervention model. A detailed description of every therapy session is provided.

The intervention program was tested on three children from the Jakaranda Children's Home in Pretoria. Chapter 8 indicates the results of the empirical research as well as the interpretation thereof. The focus of this chapter is on the results as referring to the changes in the respondent's experience of compliance, relationships, security and anxiety. The research results clearly shows that the three respondents were helped by the intervention and that they were no longer overwhelmed by their experience of the sexual abuse. The study is concluded in Chapter 8 with some remarks in summary and proposals for further research.

Key words:

sexual abuse

intervention research

intervention model

intervention program

structured therapy

short term therapy

latency years

supporter

movement therapy

abuse focused therapy

cognitive behavioural therapy

INHOUD

HOOFSTUK 1

ALGEMENE ORIËNTERING	1
1.1 INLEIDING	1
1.2 PROBLEEMFORMULERING	2
1.3 MOTIVERING VIR DIE KEUSE VAN DIE ONDERWERP	3
1.4 DOELSTELLING EN DOELWITTE	5
1.4.1 Doelstelling	5
1.4.2 Doelwitte	5
1.5 AANNAMES VIR DIE STUDIE	7
1.6 NAVORSINGSBENADERING	7
1.7 SOORT NAVORSING	9
1.8 NAVORSINGSONTWERP	9
1.9 NAVORSINGSPROSEDURE EN WERKWYSE	10
1.9.1 Figuur 1: Fases in intervensienavorsing	11
1.9.2 Fase 1: Probleemanalisering en projekbeplanning	12
1.9.3 Fase 2: Informasie-insameling en sintese	13
1.9.4 Fase 3: Ontwerp	14
1.9.5 Fase 4: Vroeë ontwikkeling en voorondersoek	14
1.9.6 Fase 5: Evaluering en gevorderde ontwikkeling	15
1.9.6.1 Figuur 2: Opsomming van die data-insamelingsmetodes tydens die hoofondersoek	17
1.9.7 Fase 6: Verspreiding	17

1.10	VOORONDERSOEK	17
1.10.1	Literatuurstudie	18
1.10.2	Konsultering met kundiges	18
1.10.3	Oorsigtelike beeld van die uitvoerbaarheid van die ondersoek	20
1.10.4	Toetsing van meetinstrumente	21
1.11	OMSKRYWING VAN UNIVERSUM, AFBAKENING VAN STEEKPROEF EN WYSE VAN STEEKPROEFNEMING	21
1.11.1	Universum	22
1.11.2	Steekproef	22
1.12	BEPERKINGS EN LEEMTES IN DIE ONDERSOEK	23
1.13	DEFINISIES VAN HOOFKONSEPTE	24
1.13.1	Seksuele misbruik	24
1.13.2	Oortreder	26
1.13.3	Intervensiemodel	26
1.13.4	Intervensieprogram	27
1.13.5	Middelkinderjare	27
1.13.6	Algemene assessering	27
1.13.7	Trauma-assessering	28
1.14	ETIESE ASPEKTE	29
1.15	INDELING VAN DIE NAVORSINGSVERSLAG	30
1.15.1	Hoofstuk 1: Algemene oriëntering	30
1.15.2	Hoofstuk 2: Die middelkinderjare as ontwikkelingsfase	31

1.15.3	Hoofstuk 3: Die kind as slagoffer van seksuele misbruik	31
1.15.4	Hoofstuk 4: Die effek van seksuele misbruik op die kind	31
1.15.5	Hoofstuk 5: 'n Intervensiemodel vir die middelkinderjare-kind wat seksueel misbruik is	31
1.15.6	Hoofstuk 6: Toepassing van die intervensieprogram op die middelkinderjare-kind wat seksueel misbruik is	32
1.15.7	Hoofstuk 7: Die empiriese ondersoek: Data-insameling en analiserings	32
1.15.8	Hoofstuk 8: Samevattings, gevolgtrekkings en aanbevelings	32
HOOFSTUK 2		
DIE MIDDELKINDERJARE		33
2.1	INLEIDING	33
2.2	LIGGAAMLIKE ONTWIKKELING	34
2.2.1	Verandering van liggaamsproporsies en voorkoms	34
2.2.2	Spier- en skeletontwikkeling	35
2.2.3	Motoriese ontwikkeling	36
2.2.4	Orgaanontwikkeling	38
2.3	SEKSUELE ONTWIKKELING	39
2.3.1	Seksuele rypwording	40
2.3.1.1	Figuur 2.1: Die ontwikkeling van geslagskenmerke	42
2.3.2	Geslagsidentifikasie en geslagsrolle	43
2.3.3	Seksuele aktiwiteite en gedrag	44

2.3.4	Seksuele kennis	46
2.3.5	Seksuele opvoeding	47
2.4	KOGNITIEWE ONTWIKKELING	
2.4.1	Konkreet-operasionele fase	47
2.4.1.1	Klassifikasie	48
2.4.1.2	Reeksvorming	49
2.4.1.3	Ruimtelike oriëntasie	50
2.4.1.4	Tydwaarneming	50
2.4.1.5	Ouditiewe prosessering	51
2.4.1.6	Desentrering	51
2.4.1.7	Konservasie	51
2.4.1.8	Omkeerbaarheid	52
2.4.1.9	Getallebegrip	52
2.5	TAALONTWIKKELING	53
2.5.1	Fonologiese ontwikkeling	53
2.5.2	Semantiese ontwikkeling	54
2.5.3	Grammatikale ontwikkeling	55
2.5.4	Pragmatiese ontwikkeling	56
2.6	GEHEUE	57
2.6.1	Geheuesisteme	57
2.6.1.1	Implisiete geheue	58
2.6.1.2	Eksplisiete geheue	59
2.6.1.2.1	Semantiese geheue	59
2.6.1.2.2	Generiese geheue	60
2.6.1.2.3	Episodiese geheue	60
2.6.1.2.4	Outobiografiese geheue	60
2.6.1.2.5	Werkgeheue	61

2.6.2	Fases van geheue	62
2.6.2.1	Enkodering	62
2.6.2.2	Storing van geheue	63
2.6.2.3	Herwinning	63
2.6.2.4	Oorvertelling	63
2.6.3	Faktore wat geheuevermoë beïnvloed	64
2.6.3.1	Aandag	64
2.6.3.2	Deelname aan gebeure	64
2.6.3.3	Samesmelting van gebeure	65
2.6.3.4	Kennisbasis	65
2.6.3.5	Herhaling	66
2.6.3.6	Emosionele belewenis	66
2.6.3.7	Tydsverloop	67
2.6.3.8	Omgewing tydens die herroeping van inligting	68
2.7	EMOSIONELE ONTWIKKELING	69
2.7.1	Emosionele belewenisse kenmerkend aan die Middelkinderjare	69
2.7.1.1	Vrees	69
2.7.1.2	Aggressie	70
2.7.1.3	Vreugde	70
2.7.1.4	Liefde	71
2.7.2	Emosionele ontwikkelingsmylpale	72
2.7.2.1	Emosionele selfregulasie	72
2.7.2.2	Aanleer van reëls met betrekking tot emosionele vertoon	73
2.7.2.3	Ontwikkeling van emosionele begrip	74
2.7.2.4	Ontwikkeling van empatie	75
2.8	MORELE ONTWIKKELING	76
2.8.1	Die sosiale leerteorie	77
2.8.2	Kognitiewe ontwikkelingsperspektief	77
2.8.2.1	Piaget se teorie	78
2.8.2.2	Kohlberg se teorie	79

2.8.2.2.1	Vlak 1: Prekonvensionele vlak	80
2.8.2.2.2	Vlak 2: Konvensionele vlak	81
2.9	SOSIALE ONTWIKKELING	82
2.9.1	Die portuurgroep	83
2.9.1.1	Die funksie van die portuurgroep	84
2.9.2	Vriendskap	86
2.9.3	Spel	87
2.9.3.1	Spel en die bemeestering van vaardighede	87
2.9.3.2	Die versameling van items	88
2.9.3.3	Georganiseerde sport	88
2.10	SELFKONSEP	89
2.11	SAMEVATTING	90
HOOFSTUK 3		
DIE KIND AS SLAGOFFER VAN SEKSUELE MISBRUIK		92
3.1	INLEIDING	92
3.2	DIE SLAGOFFERVATBAARHEID VAN DIE KIND VIR SEKSUELE MISBRUIK	93
3.2.1	Die kind is afhanklik van volwassenes	93
3.2.2	Ongeligte kinders vertrou volwasse persone	94
3.2.3	Kinders kan nie motiewe beoordeel nie	95
3.2.4	Kinders word geleer om volwasse persone te gehoorsaam	95
3.2.5	Kinders is nuuskierig rakende hulle eie liggame en seksualiteit	95
3.2.6	Kinders word dikwels weerhou van inligting oor seksualiteit	96
3.2.7	Kinders se kognitiewe en morele ontwikkeling is beperk	97

3.3	VORME VAN SEKSUELE MISBRUIK	97
3.3.1	Geen-kontak seksuele misbruik	98
3.3.1.1	Voyeurisme	98
3.3.1.2	Ekshibisionisme	99
3.3.1.3	Aanskouing van ander kinders	100
3.3.1.4	Fotografering van die kind	100
3.3.1.5	Seksuele aanmerkings	100
3.3.1.6	Blootstelling aan pornografie	101
3.3.1.7	Kleredrag	101
3.3.1.8	Bestialiteit	101
3.3.2	Kontak seksuele misbruik	102
3.3.2.1	Betasting van die kind se liggaam	102
3.3.2.2	Intieme soene	102
3.3.2.3	Masturbasie	103
3.3.2.4	Fellasie	102
3.3.2.5	Kunnilingus	103
3.3.2.6	Analingus	103
3.3.2.7	Interfemorale koïtus	103
3.3.2.8	Seksuele penetrasie	104
3.3.2.8.1	Genitale koïtus	104
3.3.2.8.2	Digitale penetrasie	104
3.3.2.8.3	Penetrasie met objekte	104
3.3.2.8.4	Anale koïtus	105
3.3.2.9	Rituele seksuele misbruik	105
3.3.2.10	Kinderprostitusie	105
3.3.2.11	Lyfstraf	106
3.4	PROFIEL VAN DIE OORTREDER	106
3.5	TIPE SOSIALE OMGEWINGS WAARBINNE SEKSUELE MISBRUIK VOORKOM	107
3.5.1	Die gesin	108

3.5.2	Buurt en gemeenskap	109
3.5.3	Institusies	110
3.6	DIE KIND AS DIE OORTREDER	111
3.6.1	Dwang	111
3.6.2	Die afwesigheid van gelykheid	112
3.6.3	Die afwesigheid van toestemming	112
3.6.4	Tipe seksuele aktiwiteit	113
3.7	FASES VAN SEKSUELE MISBRUIK	114
3.7.1	Die verbintenisfase	114
3.7.2	Die seksuele interaksiefase	116
3.7.3	Die geheimhoudingsfase	117
3.7.4	Die openbaarmakingsfase	117
3.7.5	Die onderdrukkingsfase	120
3.8	SAMEVATTING	122

HOOFSTUK 4		
DIE EFFEK VAN SEKSUELE MISBRUIK OP DIE KIND	125	
4.1	INLEIDING	125
4.2	SEKSUELE MISBRUIK AKKOMMODERINGSINDROOM	126
4.2.1	Geheimhouding	127
4.2.2	Hulpeloosheid	127
4.2.3	Akkommodering	127
4.2.4	Onthulling	128
4.2.5	Terugtrekking	129
4.3	DIE VIER-FAKTOR TRAUMAGENIESE MODEL	130
4.3.1	Traumatiese seksualisasie	131
4.3.2	Verloëning	131
4.3.3	Magteloosheid	131
4.3.4	Stigmatisasie	132
4.4	INFORMASIEPROSESSERING VAN TRAUMA-MODEL	133
4.4.1	Die vier fases van informasieprosessering	135
4.4.1.1	Fase een: Pre-traumafase	135
4.4.1.2	Fase twee: Trauma-inkapseling	135
4.4.1.3	Fase drie: Onthulling	136
4.4.1.4	Fase vier: Post-traumafase	136
4.5	DIE INTERNALISERINGSMODEL	138
4.5.1	Die kind se ervaring van seksuele misbruik	139
4.5.1.1	In alle gevalle van seksuele misbruik	139
4.5.1.2	Seksuele misbruik in gevalle waar die oortreder 'n vertroueling was	140
4.5.1.3	Seksuele misbruik in gevalle waar die misbruik ekstreem was	141
4.5.2	Die kind se internaliserings	142

4.5.2.1	Ek is beskadig en magteloos	142
4.5.2.2	Ek is sleg, skuldig, 'n objek om gebruik te word	142
4.5.2.3	Ek is verantwoordelik vir wat gebeur	144
4.5.2.4	Herinneringe	144
4.5.2.5	Ek voel chaoties	145
4.5.2.6	Ek word verloën deur mense naby aan my	146
4.5.2.7	Ek het geen grense nie	146
4.5.2.8	Wanneer ek seksueel is gebeur goeie goed met my	147
4.5.2.9	My seksualiteit beteken geen grense, geen kontrole en negatiewe ervarings	147
4.5.2.10	Wat aan my gesê word is nie wat bedoel word nie	148
4.5.2.11	Ek het geen emosies, geen ervarings en geen geïntegreerde self nie	148
4.6	DIE GEÏNTEGREERDE KONTEKSTUELE MODEL	149
4.6.1	Binding	150
4.6.2	Regulering van gedagtes, gevoelens en gedrag	151
4.6.3	Selfpersepsie	152
4.7	SAMEVATTING	153

HOOFSTUK 5

'N INTERVENSIEMODEL VIR DIE MIDDELKINDERJARE-KIND WAT SEKSUEEL MISBRUIK IS	156
5.1 INLEIDING	156
5.2 DIE DOEL VAN INTERVENSIE	157
5.3 FIGUUR 3: 'N INTERVENSIEMODEL VIR DIE MIDDELKINDERJARE-KIND	158
5.3.1 BENADERING	159
5.3.1.1 Misbruik-gefokusde benadering	159
5.3.1.2 Kognitiewe gedragsterapeutiese benadering	160
5.3.1.3 Psigomotoriese benadering	163
5.3.2 BEGINSELS ONDERLIGGEND AAN DIE INTERVENSIEMODEL	164
5.3.2.1 Veiligheid van die kind	164
5.3.2.2 Eerlikheid	166
5.3.2.3 Benutting van verskillende hulpmiddels	167
5.3.2.4 Aansluiting by die kind se taalontwikkeling	167
5.3.2.5 Afwisseling van aktiwiteite	167
5.3.2.6 Voorspelbaarheid	168
5.3.2.7 Individualisering van terapeutiese hulpverlening	169
5.3.2.8 Die benutting van fisieke aktiwiteite	169
5.3.2.8 Betrokkenheid van nie-oortredende ouers of betekenisvolle persone	169
5.3.3 KOMPONENTE VAN DIE INTERVENSIEMODEL	170
5.3.3.1 Omvattende assessering	171
5.3.3.2 Die ontwikkeling van vaardighede	172

5.3.3.2.1	Emosionele vaardighede	174
5.3.3.2.2	Kognitiewe selfhandhawingstrategieë	175
5.3.3.2.3	Ontspanningstegnieke	176
5.3.3.4	Geleidelike blootstelling aan herinneringe	177
5.3.3.5	Kognitiewe en emosionele prosessering van die trauma	178
5.3.3.6	Onderrig aangaande seksuele misbruik	180
5.3.3.7	Onderrig aangaande gesonde seksualiteit	181
5.3.3.8	Onderrig aangaande persoonlike veiligheid	181
5.3.3.8.1	Liggaamseienaarskap	181
5.3.3.8.2	Aanrakingskontinuum	182
5.3.3.8.3	Die reg om “nee” te sê	182
5.3.3.8.4	Geheime	182
5.3.3.8.5	Om iemand te vertel	183
5.4	SAMEVATTING	183

HOOFSTUK 6

TOEPASSING VAN DIE INTERVENSIEPROGRAM OP DRIE MIDDELKINDERJARE KINDERS WAT SEKSUEEL MISBRUIK IS 185

6.1	INLEIDING	185
6.2	DIE DOEL VAN DIE INTERVENSIEPROGRAM	186
6.2.1	Algemene tevredenheid	186
6.2.2	Selfpersepsie	186
6.2.3	Verhoudings	187
6.2.4	Angstigheid	187
6.3	DIE DOELWITTE VAN DIE INTERVENSIEPROGRAM	187
6.4	TOEPASSING VAN DIE INTERVENSIEPROGRAM	188
6.4.1	Figuur 4: Operasionalisering van die intervensiemodel	189
6.4.2	Sessie 1: Algemene assessering	190

6.4.3	Sessie 2:	Trauma-assessering	191
6.4.4	Sessie 3:	Beplanning en meting	191
6.4.4.1		Doelwitte	191
6.4.4.2		Verloop van sessie	192
6.4.4.3		Kontak met die huismoeder	193
6.4.4.4		Kontak met ander persone	194
6.4.5	Sessie 4 :	Wat is seksuele misbruik?	194
6.4.5.1		Doelwitte	194
6.4.5.2		Verloop van sessie	194
6.4.6	Sessie 5:	Ek is veilig	196
6.4.6.1		Doelwitte	196
6.4.6.2		Verloop van sessie	197
6.4.7	Sessie 6:	Die oortreder	198
6.4.7.1		Doelwitte	198
6.4.7.2		Verloop van die sessie	198
6.4.8	Sessie 7:	Emosies	200
6.4.8.1		Doelwitte	200
6.4.8.2		Verloop van die sessie	200
6.4.9	Sessie 8:	Plysters plak	202
6.4.9.1		Doelwitte	202
6.4.9.2		Verloop van sessie	203
6.4.10	Sessie 9:	Herbelewenis in 'n magsposisie	204
6.4.10.1		Doelwitte	204
6.4.10.2		Verloop van sessie	204
6.4.11	Sessie 10:	Woede	205
6.4.11.1		Doelwitte	205
6.4.11.2		Verloop van sessie	206
6.4.12	Sessie 11:	My liggaam is spesiaal	207
6.4.12.1		Doelwitte	207
6.4.12.2		Verloop van sessie	207
6.4.13	Sessie 12:	Geheime	208
6.4.13.1		Doelwitte	208
6.4.13.2		Verloop van sessie	208
6.4.14	Sessie 13:	Seksualiteit en afsluiting	210

6.4.14.1	Doelwit	210
6.4.14.2	Verloop van sessie	211
6.4.15	Sessie 14: Algemene assessering	211
6.5	SAMEVATTING	212
HOOFSTUK 7		
DIE EMPIRIESE ONDERSOEK: DATA-INSAMELING EN		
ANALISERING		
		214
7.1	INLEIDING	214
7.2	DOELSTELLING	215
7.3	DOELWITTE	216
7.4	AANNAMES VIR DIE STUDIE	216
7.5	NAVORSINGSBENADERING EN –ONTWERP	217
7.6	RESULTATE UIT DIE ONDERSOEK VERKRY	219
7.6.1	Gevallestudie 1: Bennie	219
7.6.1.1	Tabel 1: Biografiese inligting van Bennie	219
7.6.1.2	Verhoudings	220
7.6.1.2.1	Figuur 5: Kwantitatiewe data met betrekking tot Bennie se verhoudings	221
7.6.1.2.2	Tabel 2: Kwalitatiewe data met betrekking tot Bennie se verhoudings	222
7.6.1.3	Selfpersepsie	224

7.6.1.3.1	Figuur 6: Kwantitatiewe data met betrekking tot Bennie se selfpersepsie	224
7.6.1.3.2	Tabel 3: Kwalitatiewe data met betrekking tot Bennie se selfpersepsie	225
7.6.1.4	Tevredenheid	227
7.6.1.4.1	Figuur 7: Kwantitatiewe data met betrekking tot Bennie se tevredenheid	227
7.6.1.4.2	Tabel 4: Kwalitatiewe data met betrekking tot Bennie se tevredenheid	228
7.6.1.5	Angstigheid	230
7.6.1.5.1	Figuur 8: Kwantitatiewe data met betrekking tot Bennie se angstigheid	230
7.6.1.5.2	Tabel 5: Kwalitatiewe data met betrekking tot Bennie se angstigheid	231
7.6.1.6	Evaluering van resultate	232
7.6.2	Gevallestudie 2: Bernice	233
7.6.2.1	Tabel 6: Biografiese inligting van Bernice	234
7.6.2.2	Verhoudings	235
7.6.2.2.1	Figuur 9: Kwantitatiewe data met betrekking tot Bernice se verhoudings	235
7.6.2.2.2	Tabel 7: Kwalitatiewe data met betrekking tot Bernice se verhoudings	236
7.6.2.3	Selfpersepsie	237
7.6.2.3.1	Figuur 10: Kwantitatiewe data met betrekking tot Bernice se selfpersepsie	237
7.6.2.3.2	Tabel 8: Kwalitatiewe data met betrekking tot Bernice se selfpersepsie	238
7.6.2.4	Tevredenheid	239
7.6.2.4.1	Figuur 11: Kwantitatiewe data met betrekking tot Bernice se tevredenheid	239
7.6.2.4.2	Tabel 9: Kwalitatiewe data met betrekking tot Bernice se tevredenheid	240
7.6.2.5	Angstigheid	241
7.6.2.5.1	Figuur 12: Kwantitatiewe data met	

	betrekking tot Bernice se angstigheid	241
7.6.2.5.2	Tabel 10: Kwalitatiewe data met betrekking tot Bernice se angstigheid	242
7.6.2.6	Evaluering van resultate	243
7.6.3	Gevallestudie 3: Elfie	245
7.6.3.1	Tabel 11: Biografiese inligting van Elfie	245
7.6.3.2	Verhoudings	246
7.6.3.2.1	Figuur 13: Kwalitatiewe data met betrekking tot Elfie se verhoudings	246
7.6.3.2.2	Tabel 12: Kwalitatiewe data met betrekking tot Elfie se verhoudings	247
7.6.3.3	Selfpersepsie	248
7.6.3.3.1	Figuur 14: Kwantitatiewe data met betrekking tot Elfie se selfpersepsie	248
7.6.3.3.2	Tabel 13: Kwalitatiewe data met betrekking tot Elfie se selfpersepsie	249
7.6.3.4	Tevredenheid	250
7.6.3.4.1	Figuur 15: Kwantitatiewe data met betrekking tot Elfie se tevredenheid	250
7.6.3.4.2	Tabel 14: Kwalitatiewe data met betrekking tot Elfie se tevredenheid	251
7.6.3.5	Angstigheid	252
7.6.3.5.1	Figuur 16: Kwantitatiewe data met betrekking tot Elfie se angstigheid	252
7.6.3.5.2	Tabel 15: Kwalitatiewe data met betrekking tot Elfie se angstigheid	253
7.6.3.6	Evaluering van resultate	254

7.7	EVALUERING VAN DOELBEREIKING	255
7.7.1	Tabel 16: Vergelykende kwalitatiewe resultate	256
7.8	SAMEVATTING	260
HOOFSTUK 8		
SAMEVATTINGS, GEVOLGTREKKINGS EN AANBEVELINGS		262
8.1	INLEIDING	262
8.2	EVALUERING VAN DOELSTELLING	262
8.3	EVALUERING VAN DOELWITTE	263
8.3.1	Doelwit 1	263
8.3.2	Doelwit	266
8.3.3	Doelwit 3	268
8.3.4	Doelwit 4	270
8.4	AANNAME	272
8.5	GEVOLGTREKKINGS	272
8.6	AANBEVELINGS EN TEMAS VIR VERDERE NAVORSING	275
8.7	SLOT	276
BRONNELYS		278
BYLAE		308

LYS VAN FIGURE EN TABELLE

Figuur 1:	Fases in intervensienavorsing	11
Figuur 2:	Opsomming van die data-insamelingsmetodes tydens die hoofondersoek	17
Figuur 2.1:	Die ontwikkeling van geslagskenmerke	42
Figuur 3:	'n Intervensiemodel vir die middelkinderjare-kind	158
Figuur 4:	Operasionalisering van die intervensiemodel	189
Figuur 5:	Kwantitatiewe data met betrekking tot Bennie se verhoudings	221
Figuur 6:	Kwantitatiewe data met betrekking tot Bennie se selfpersepsie	224
Figuur 7:	Kwantitatiewe data met betrekking tot Bennie se tevredenheid	227
Figuur 8:	Kwantitatiewe data met betrekking tot Bennie se angstigheid	230
Figuur 9:	Kwantitatiewe data met betrekking tot Bernice se verhoudings	235
Figuur 10:	Kwantitatiewe data met betrekking tot Bernice se selfpersepsie	237
Figuur 11:	Kwantitatiewe data met betrekking tot Bernice se tevredenheid	239
Figuur 12:	Kwantitatiewe data met betrekking tot Bernice se angstigheid	241
Figuur 13:	Kwalitatiewe data met betrekking tot Elfie se verhoudings	246
Figuur 14:	Kwantitatiewe data met betrekking tot Elfie se selfpersepsie	248
Figuur 15:	Kwantitatiewe data met betrekking tot Elfie se tevredenheid	250
Figuur 16:	Kwantitatiewe data met betrekking tot Elfie se angstigheid	252
Tabel 1:	Biografiese inligting van Bennie	219

Tabel 2:	Kwalitatiewe data met betrekking tot Bennie se verhoudings	222
Tabel 3:	Kwalitatiewe data met betrekking tot Bennie se selfpersepsie	225
Tabel 4:	Kwalitatiewe data met betrekking tot Bennie se tevredenheid	228
Tabel 5:	Kwalitatiewe data met betrekking tot Bennie se angstigheids	231
Tabel 6:	Biografiese inligting van Bernice	234
Tabel 7:	Kwalitatiewe data met betrekking tot Bernice se verhoudings	236
Tabel 8:	Kwalitatiewe data met betrekking tot Bernice se selfpersepsie	238
Tabel 9:	Kwalitatiewe data met betrekking tot Bernice se tevredenheid	240
Tabel 10:	Kwalitatiewe data met betrekking tot Bernice se angstigheids	242
Tabel 11:	Biografiese inligting van Elfie	245
Tabel 12:	Kwalitatiewe data met betrekking tot Elfie se verhoudings	247
Tabel 13:	Kwalitatiewe data met betrekking tot Elfie se selfpersepsie	249
Tabel 14:	Kwalitatiewe data met betrekking tot Elfie se tevredenheid	251
Tabel 15:	Kwalitatiewe data met betrekking tot Elfie se angstigheids	253
Tabel 16:	Vergelykende kwalitatiewe resultate	256